Konstitutionsutskottets betänkande 1986/87:18

om presstöd (prop. 1986/87:100, bil. 10 punkterna G 6–8 och 10–11)

KU
1986/87:18

Sammanfattning

Utskottet godtar i alla delar budgetpropositionens förslag. Motioner med yrkande om ändringar av anslagen avstyrks följaktligen. Två motionsyrkanden (c) resp. (vpk) som särskilt tar upp fådagarstidningarnas problem anser utskottet besvarade med att utskottet utgår från att dagstidningskommittén kommer att ta upp fådagarstidningarnas situation även från de utgångspunkter som anges i motionerna. Vidare anser utskottet två motionsyrkanden (s) resp. (c) om en framtida generell höjning av produktionsbidragen besvarade med vad utskottet anfört om att regeringen på nytt bör pröva frågan och – om den finner det motiverat – återkomma till riksdagen med förslag om en generell höjning av produktionsbidraget. Beträffande *dagspresstödet* fogas tre (m, fp, resp. vpk) reservationer till betänkandet. Beträffande *lån till dagspressen* föreligger en fp-reservation. En vpk-reservation föreligger beträffande *stödet till radio- och kassettidningar.*

Propositionen

I budgetproposition 1986/87:100 bil. 10 (utbildningsdepartementet) föreslår regeringen riksdagen

1) *att* till *Presstödsnämnden* för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 2 439 000 kr.,

2 a) *att* godkänna de i propositionen föreslagna ändringarna i grunderna för stöd till dagspressen (punkt G 7),

b) *att* medge att regeringen får bevilja dispens från gällande etableringsstöd i enlighet med vad som förordas i propositionen,

c) *att* till *Stöd till dagspressen* för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 455 800 000 kr.,

3 a) *att* godkänna vad som föreslagits i propositionen om särskilda medel till Lån till dagspressen (punkt G 8),

b) *att* till *Lån till dagspressen* för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 000 kr.,

4) *att* till *Stöd till radio- och kassettidningar* för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 12 903 000 kr. (punkt G 10) samt

5) *att* till *Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation* för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 2 575 000 kr. (punkt G 11).

1 *Riksdagen 1986/87. 4 saml. Nr 18*

Rättelse: S. 9 rad 3 nerifrån och S. 10 rad 31: yrkande 1. Utgår

Stöd till dagspressen

I *motion 1986/87:K802* av Bo Hammar och Nils Berndtson (båda vpk) hemställs med hänvisning till motion 1986/87:Sk511 att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de ökade inkomsterna från reklamskatterna bör användas för ett förstärkt selektivt presstöd.

I *motion 1986/87:K809* av Bo Hammar m. fl. (vpk) hemställs

1. att riksdagen i fråga om *Stödet till dagspressen* beslutar anvisa 3 800 000 kr. avseende etableringsstöd,
2. att riksdagen i fråga om *Stödet till dagspressen* beslutar anvisa 4 200 000 kr. utöver regeringens förslag avseende utvecklingsbidrag.

I *motion 1986/87:K810* av Lars Werner m. fl. (vpk) hemställs

1. att riksdagen med ändring i proposition 1986/87:100, bil. 10, G 7 anvisar ett förslagsanslag av 10 000 000 kr. utöver regeringens förslag för fördelning bland fådagars rikstidningar,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om ändrade regler för produktionsbidrag till fådagars rikstidningar.

I *motion 1986/87:K812* av Bengt Westerberg m. fl. (fp) hemställs såvitt nu är i fråga

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om reducering av statsbidraget till dagstidningar med högre än 20 % hushållstäckning från 26 140 kr./ton till 18 180 kr./ton,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en generell minskning av produktionsbidraget med 5 %,
3. att riksdagen under anslaget *Stöd till dagspressen* anslår 33 000 000 kr. mindre än regeringen föreslagit.
4. att riksdagen avslår förslaget om att anslå 25 milj. kr. till *Lån till dagspressen*,
5. att riksdagen avslår förslaget om lån på 175 milj. kr. till Aftonbladet/Svenska Dagbladet,
6. att riksdagen beslutar att 50 milj. kr. av presstödsfondens medelsinnehav skall återredovisas till statskassan.

I *motion 1986/87:K813* av Anders Björck m. fl. (m) hemställs att riksdagen under anslaget G 7, *Stöd till dagspressen*, för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag om 378 100 000 kr.

I *motion 1986/87:K814* av Lahja Exner (s) hemställs att riksdagen hos regeringen begär en översyn av reglerna för stöd till dagstidningar med syfte att ge möjlighet för tidningar på annat språk än svenska att erhålla utvecklingsbidrag.

I *motion 1986/87:K819* av Sture Ericson m. fl. (s) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av en uppjustering av presstödet svarande mot penningvärdesförändringen sedan den senaste generella höjningen 1984/85.

I *motion 1986/87:K820* av Kjell A. Mattsson m. fl. (c) hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av att uppräkna presstödet så att det motsvarar den nivå som gällde efter den senaste uppräkningen,

2. att riksdagen begär att regeringen ställer medel till förfogande för en försöksverksamhet vid några endagarstidningar för att kartlägga endagarstidningarnas potentiella möjligheter i presspolitiken.

Lån till dagspressen

I *motion 1986/87:K812* av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas såvitt nu är i fråga

4. att riksdagen avslår förslaget om att anslå 25 milj. kr. till *Lån till dagspressen*,

5. att riksdagen avslår förslaget om lån på 175 milj. kr. till Aftonbladet/Svenska Dagbladet,

6. att riksdagen beslutar att 50 milj. kr. av presstödsfondens medelsinnehav skall återredovisas till statskassan.

Stöd till radio- och kassettidningar

I *motion 1986/87:K808* av Lars Werner m. fl. (vpk) hemställs att riksdagen med ändring i proposition 1986/87:100, bil. 10 utbildningsdepartementet G 10 Stöd till radio- och kassettidningar, anvisar 20 milj. kr.

I *motion 1986/87:K821* av Elisabeth Fleetwood och Görel Bohlin (båda m) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande synskadades tillgång till taltidningar.

Utskottet

Presstödsnämnden

Utskottet biträder förslaget i budgetpropositionen.

Stöd till dagspressen

Regeringsförslaget innebär att det totala dagspresstödet minskar i förhållande till innevarande budgetår med 21,1 milj. kr. Den största minskningen faller på produktionsbidragen – 11,1 milj. kr. – och beror till en del på en redan inträffad nedgång av antalet stödberättigade tidningar, till en del på att några tidningar till följd av en ändrad kategoritillhörighet kommer att få lägre bidrag eller inget bidrag alls. Vad gäller produktionsbidragen överensstämmer regeringsförslaget med presstödsnämndens medelsframställning.

Regeringen föreslår härutöver en avveckling av etableringsstödet samt en reducering av utvecklingsbidragen och samverkansbidragen. Beträffande alla tre bidragsformerna motiveras ändringarna med att anslagen under senare år inte utnyttjats annat än i begränsad omfattning.

Generella förändringar av dagspresstödet yrkas i motionerna K802 av Bo

Hammar och Nils Berndtson (vpk), K812 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), K813 av Anders Björck m. fl. (m), K819 av Sture Ericson m. fl. (s) och K820 av Kjell A. Mattsson m. fl. (c).

Folkparti- och moderatmotionerna syftar till sänkningar av dagspresstödet. I folkpartimotionen föreslås dels att bidraget till pappersförbrukning för tidningar med mer än 20 % hushållstäckning skall återgå till 18 180 kr./ton mot nuvarande 26 140 kr./ton. Härigenom skulle enligt motionen en besparing på 15 milj. kr. göras. Vidare föreslås i motionen en generell sänkning av produktionsbidraget med 5 %. I moderatmotionen yrkas att produktionsbidraget skall sänkas med 20 %.

I den socialdemokratiska motionen påtalades liksom i centermotionen att produktionsbidragen under senare år minskat i värde. Enligt båda motionerna finns det behov av att uppräkna presstödet så mycket som svarar mot penningvärdesförsämringen sedan den senaste generella uppräkningen – 1984/85.

I motion Sk511, till vilken motion K802 av Bo Hammar och Nils Berndtson (vpk) hänvisar, föreslås en väsentlig skattehöjning för tryckсaksreklamen; de ökade skatteinkomster som detta skulle leda till skall enligt motionen användas till ett förstärkt selektivt presstöd.

I motion K809 yrkas avslag på regeringens förslag att sänka anslagen för etableringsstöd och utvecklingsbidrag. Enligt motionen bör dessa bidrag utgå med samma belopp som för innevarande år.

Motion K810 av Lars Werner m. fl. (vpk) tar upp situationen för fådagars rikstidningar. Enligt motionen bör produktionsbidrag till envar av dessa tidningar utgå med 4 milj. kr. i stället för nuvarande 2 milj. kr. Höjningsförslaget motiveras med dessa tidningars höga portokostnader och redaktionella kostnader. Vidare bör enligt motionen bidragsreglerna för fådagars rikstidningar ändras så att stödet inte som för närvarande halveras om en sådan tidningsupplaga sjunker under 10 000 exemplar.

I motion K820 av Kjell A. Mattsson m. fl. (c) föreslås utöver vad som redovisas i det föregående att en försöksverksamhet med exempelvis ett fördubblat bidragsbelopp startas med några endagarstidningar för att utforska dessas potentiella möjligheter i presspolitiken. Det framhålls i motionen att ökade bidrag till endagarstidningarna endast har en marginell betydelse i förhållande till det totala dagspresstödet.

I motion K814 av Lahja Exner (s) framförs krav på att tidningar av dagspresskaraktär på annat språk än svenska skall kunna få utvecklingsbidrag i samma utsträckning som tidningar på svenska även i de fall där tidningen uppbär produktionsbidrag.

Utskottet vill till en början erinra om att på riksdagens initiativ tillsatte regeringen 1985 en parlamentarisk utredning med uppdrag bl. a. att utvärdera erfarenheter och effekter av det nuvarande presstödet och att föreslå ändringar i reglerna. Utredningen, som antagit namnet dagstidningskommittén beräknas, lägga fram sitt betänkande vid årsskiftet 1987-1988.

Enligt utskottets mening får viktigare ändringar i dagspresstödets utformning prövas först när dagstidningskommittén redovisat sina slutsatser. Utskottet noterar att detta kan förväntas ske inom mindre än ett år. Med hänsyn härtill finner utskottet inte skäl att nu överväga sådana ändringar av

stödreglerna som ersättningen för förbrukat papper (K812 yrk. 1 av Bengt Westerberg m. fl., fp) och stöd till tidningar på annat språk än svenska (K814 av Lahja Exner, s).

I direktiven till dagstidningskommittén behandlas särskilt fådagarstidningarna. Som anförs där står dessa tidningar för viktiga inslag i samhällsdebatten och de har därmed betydelse för mångfalden i pressutbudet. Mot denna bakgrund anser utskottet att det förslag om viss försöksverksamhet rörande sådana tidningar som framförs i motion K820 av Kjell A. Mattsson m. fl. (c) bör kunna övervägas. I linje härmed ligger också att yrkandena i motion K810 av Lars Werner m. fl. (vpk) om bl. a. ändrade tröskelregler för fådagars rikstidningar förtjänar prövas. Utskottet utgår från att dagstidningskommittén kommer att ta upp fådagarstidningarnas situation även från de utgångspunkter som anges i de båda motionerna. Med det anförda får enligt utskottets mening motionerna K810, yrkande 2, och K820, yrkande 2, anses besvarade. Yrkande 1 i motion K810, vari hemställs om ökade anslag, avstyrks.

De förslag om minskade anslag till utvecklingsbidrag och samverkansbidrag samt om en avveckling av etableringsstödet som läggs fram i budgetpropositionen är baserade på det förhållandet att anslagen under senare år tagits i anspråk endast i begränsad omfattning. Som föredragande statsrådet anför får dessa stödformer omprövas i anslutning till ställningstagandena till dagstidningskommitténs förslag. I nuläget har utskottet ingen erinran mot budgetpropositionens förslag i dessa delar. Motion K809 av Bo Hammar m. fl. (vpk) avstyrks följaktligen.

Yrkandet i motion K802 av Bo Hammar och Nils Berndtson (båda vpk) om att ökade reklamskatteinkomster skall användas till ett selektivt presstöd är avhängigt av ett yrkande om en höjning av reklamskatten för trycksaker. Sistnämnda yrkande behandlas av skatteutskottet. Oavsett vilken bedömning skatteutskottet gör är utskottet inte berett att innan dagstidningskommitténs förslag föreligger göra något uttalande i frågan. Motionen avstyrks således.

Beträffande motionsyrkandena om generella förändringar av dagspresstödet kan enligt utskottets mening konstateras att prisstegringar minskat presstödets värde sedan den senaste generella höjningen, vilken avsåg budgetåret 1985/86. Att göra ytterligare nedskärningar av stödet, vilket föreslås i motionerna K812 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) och K813 av Anders Björck m. fl. (m), bedömer utskottet som orealistiskt om mångfalden i tidningsutbudet skall kunna bevaras. Detta är dock huvudsyftet med den statliga presspolitiken. Motionsyrkandena avstyrks följaktligen.

Det kan således enligt utskottets mening konstateras att utvecklingen lett till en försämrad situation för sådana dagstidningar som uppbär produktionsbidrag. Som föredragande statsrådet uttalade i anslutning till den senaste uppjusteringen kan en sådan negativ utveckling få mycket allvarliga konsekvenser för konkurrenttidningarnas möjligheter att överleva och därmed för mångfalden i tidningsutbudet. Utskottet instämmer således i vad som anförs i motion K819 av Sture Ericson m. fl. (s). Samma uppfattning kommer till uttryck i hemställan i motion K820 av Kjell A. Mattsson m. fl. (c). Utskottet förutsätter att regeringen prövar frågan och – om den finner det motiverat –

återkommer till riksdagen med förslag om en generell höjning av produktionsbidraget. Med det anförda får motionerna K819 och K820, yrkande 1, anses besvarade.

Lån till dagspressen

Presstödsnämnden beviljade i maj 1986 lån till kommanditbolaget Aftonbladet AB och Handelsbolaget Svenska Dagbladet AB & Co på totalt 175 milj. kr. och med en lånetid på 15 år, varav de fyra första räntefria och de fem första amorteringsfria. Lånet beviljades under förutsättning att extra medel till samma belopp tillförs pressens lånefond. Lånet avser utrustning för en gemensam tryckerianläggning men avser inte byggnad och tomt. Lånet skall betalas ut i takt med investeringarnas genomförande. Färdigställandet beräknas ta tre till fyra år. Säkerheter skall ställas i form av företagsinteckningar, pantbrev i fastigheter samt en begränsad borgen av vardera Landsorganisationen i Sverige och HB Svenska Dagbladet AB & Co.

I budgetpropositionen tillstyrks att medel till lånet ställs till förfogande. För budgetåret 1987/88 innebär detta ett oförändrat anslag på 25 milj. kr.

I folkpartimotion K812 yrkas avslag på både på anslaget och på lånebeslutet. Dessutom yrkas att 50 milj. kr. av presstödsfondens medelsinnehav skall återredovisas till statskassan. I motionen påtalas särskilt att enligt presstödsförordningen får lån inte beviljas för sådana projekt som bedöms kunna finansieras på den allmänna kreditmarknaden till normala marknadsmässiga villkor och på ett från företagets synpunkt betryggande sätt. Det har enligt motionen inte ens gjorts gällande av de lånesökande företagen att de skulle ha svårigheter att på marknaden upplåna det för projektet nödvändiga finansieringskapitalet och göra detta på betryggande villkor. Tvärtom har de uppgivit att några sådana svårigheter inte föreligger. I motionen pekas på de kapitalstarka institutioner som står bakom de båda tidningsföretagen, och det framhålls som närmast löjeväckande att hävda att finansieringen av det föreslagna tryckeriprojektet skulle vara beroende av stöd av skattebetalartillskott. Det erinras också i motionen om att Aftonbladet är en kvällstidning och som sådan står utanför möjligheterna att få presstöd: ett bifall till låneansökningen innebär således att en ny bidragskategori tillkommer.

Som anförs i budgetpropositionen har regeringen och riksdagen vid upprepade tillfällen understrukit vikten av att tidningsföretagen nedbringar sina kostnader. Särskilt har pekats på de möjligheter som teknisk samverkan öppnar. Utskottet instämmer i föredragande statsrådets bedömning att en samverkan mellan de båda tidningsföretagen är rationell, eftersom tidningarna har ungefär likartade behov av tryckkapacitet och trycker på olika tider på dygnet. Ett gemensamt tryckeri har fördelen av ett högt och effektivt kapacitetsutnyttjande. Slutsatsen blir att en samverkan innebär betydande kostnadsminskningar för de båda företagen samtidigt som det medför en ekonomiskt välmotiverad samordning av olika led i den tekniska produktionen.

Det anförda innebär att utskottet delar föredragande statsrådets och presstödsnämndens bedömning att projektet stämmer väl överens med det övergripande syftet med lån ur pressens lånefond. Ett viktigt skäl för lånet är

också att det annars är osäkert om projektet kan genomföras.

Beträffande de invändningar av formell natur som folkpartimotionen riktar mot lånebeslutet vill utskottet tillägga följande:

Utskottet har tagit del av de lånebeslut som presstödsnämnden fattat under tiden 1969–1986. Med ledning av vilka tidningsföretag som under denna tid beviljats lån kan enligt utskottets mening konstateras att det är tidningsföretagens egen ställning och inte de eventuella bakomliggande ekonomiska intressena som varit utslagsgivande för lånebesluten. Det aktuella lånet strider således inte mot den praxis som utbildat sig beträffande tillämpningen av presstödsförordningen. Något formellt hinder att bevilja lån till kvällstidningar uppställer inte presstödsförordningen. Det kan erinras om att föredragande statsrådet i proposition 1975/76:131 s. 134 konstaterade att andra former av presstöd än produktionsbidrag, dvs. samdistributionsrabatt och lån ur pressens lånefond, i princip står öppna för samtliga dagstidningsföretag oberoende av hur stor del av upplagan som är abonnerad.

Utskottet vill i sammanhanget tillägga att enligt vad som inhämtats från presstödsnämnden har hittills under budgetåret beviljats 5,4 milj. kr. i lån från pressens lånefond. Med folkpartimotionens förslag skulle således endast ca 600 000 kr. återstå i fonden sammanlagt för innevarande och nästa budgetår.

Med det anförda godtar utskottet budgetpropositionens förslag i berörda delar och avstyrker motion K812 yrkande 4–6.

Stöd till radio- och kassettidningar

Anslaget föreslås oförändrat i förhållande till innevarande budgetår. Taltidningskommittén väntas lägga fram sitt slutbetänkande i maj 1987 och beräknas därefter ha behov av mindre kansliresurser än för närvarande. Det föreslås att de medel som blir över för kanslikostnaderna förs över till posten Bidrag till utgivningsverksamhet m. m.

I motion K808 av Lars Werner m. fl. (vpk) föreslås en utökning av stödet till 20 milj. kr. Det framhålls att riksdagen enhälligt ställt sig bakom en utbyggnad av taltidningsverksamheten. Denna riksdagens inställning bör enligt motionen komma till uttryck i en ökad medelstilldelning. Det framhålls särskilt att en utbyggnad inte är beroende av taltidningskommitténs slutbetänkande.

Motion K821 av Elisabeth Fleetwood och Görel Bohlin (båda m) tar upp ett projekt med datasättning av tidningstexter och överföring av dessa till särskilda mottagarutrustningar hos de synskadade. Försöksverksamhet med detta projekt har ägt rum vid tre dagstidningar vid tre olika tidpunkter med mycket gynnsamt resultat. Från den 1 juli 1987 kan projektet emellertid inte fortsätta eftersom finansiering från de institutioner som hittills bekostat verksamheten inte kan påräknas efter detta datum. Enligt motionen är det angeläget att samhället tar ansvar för att de erfarenheter försöksverksamheten givit tas till vara och utvecklas vidare. Motionärerna förordar att taltidningskommittén, som är väl förtrogen med dessa frågor, får i uppdrag att fortsätta utrednings- och utvecklingsarbetet kring denna s. k. RATS-metod.

Utskottet delar motionärernas syn på den stora betydelsen av taltidningsverksamheten. Anslagsförslaget överensstämmer emellertid helt med vad taltidningskommittén begärt för verksamheten. Det får enligt utskottets mening förutsättas att med den expertis kommittén har till sitt förfogande är anslagsäskandet välgrundat. Det blir anledning för riksdagen att återkomma till ifrågavarande verksamhet när taltidningskommitténs slutbetänkande beretts i regeringskansliet. I avvaktan härpå är utskottet inte berett att föreslå riksdagen ytterligare medel för verksamheten eller flera arbetsuppgifter för taltidningskommittén. Motionerna K808 och K821 avstyrks således.

Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation

Utskottet biträder förslaget i budgetpropositionen.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100, bil. 10 punkt G 6 till *Presstödsnämnden* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 2 439 000 kr.,

2 a) att riksdagen med bifall till propositionen punkt G 7, yrkande 1, och med avslag på motion 1986/87:K809 såvitt här är i fråga godkänner de i propositionen förordade ändringarna i grunderna för stöd till dagspressen,

b) att riksdagen med bifall till propositionen punkt G 7, yrkande 2, medger att regeringen får bevilja dispens från gällande utbetalningsregler för etableringsstöd i enlighet med vad som förordas i propositionen,

c) att riksdagen med bifall till propositionen punkt G 7, yrkande 3, och med avslag på motionerna 1986/87:K809, såvitt här är i fråga, K810, yrkande 1, K812, yrkandena 1–3, K813 och K814 till *Stöd till dagspressen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 455 800 000 kr.,

d) att riksdagen förklarar motionerna 1986/87:K810, yrkande 2, K819 och K820 besvarade med vad utskottet anfört på s. 5,

e) att riksdagen avslår motion 1986/87:K802,

3 a) att riksdagen med bifall till propositionen punkt G 8, yrkande 1, och med avslag på motion 1986/87:K812, yrkande 5, godkänner vad i propositionen förordats i fråga om särskilda medel till Lån till dagspressen,

b) att riksdagen med bifall till propositionen punkt G 8, yrkande 2, och med avslag på motion 1986/87:K812, yrkande 4, till *Lån till dagspressen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 25 000 000 kr.,

c) att riksdagen avslår motion 1986/87:K812, yrkande 6,

4 a) att riksdagen med bifall till propositionen punkt G 10 och med avslag på motion 1986/87:K808 till *Stöd till radio- och kassettidningar* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 12 903 000 kr.,

b) att riksdagen avslår motion 1986/87:K821,

5. att riksdagen med bifall till propositionen punkt G 11 till *Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 2 575 000 kr.

Stockholm den 10 mars 1987

På konstitutionsutskottets vägnar

Olle Svensson

Närvarande: Olle Svensson (s), Anders Björck (m), Kurt Ove Johansson (s), Bertil Fiskesjö (c), Sture Thun (s), Hans Nyhage (m), Sören Lekberg (s), Börje Stensson (fp), Gunnar Biörck i Värmdö (m)*, Torgny Larsson (s), Bengt Kindbom (c), Nils Berndtson (vpk), Ulla Pettersson (s), Kristina Svensson (s) och Ingela Mårtensson (fp)*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

A. Stöd till dagspressen

1. av Anders Björck, Hans Nyhage och Gunnar Biörck i Värmdö (alla m) vilka anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar "Beträffande motionsyrkandena" och slutar "anses besvarade" bort ha följande lydelse:

Utskottet noterar att dagstidningskommittén har fått vida direktiv, vilket öppnar möjligheter till förutsättningslösa bedömningar av presstödets framtida utformning. Detta hindrar självfallet inte att besparingar på stödet görs redan nu. I budgetpropositionen föreslås således vissa nedskärningar. Förutom dessa anser utskottet i likhet med förslaget i motion K813 av Anders Björck m. fl. (m) att 20 % bör kunna sparas på utgående produktionsbidrag. Det sagda innebär att utskottet tillstyrker nyssnämnda motion och avstyrker motionerna K810, K812, yrkandena 1–3, K814, K819 och K820.

dels att utskottets hemställan under mom. 2 c) och d) bort ha följande lydelse:

2 c) att riksdagen med anledning av propositionen punkt G 7, yrkande 3, och med bifall till motion 1986/87:K813 samt med avslag på motionerna 1986/87:K809, såvitt här är i fråga, K810, K812, yrkandena 1–3, K814, K819 och K820 till *Stöd till dagspressen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 378 100 000 kr.

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar "Beträffande motionsyrkandena" och slutar "anses besvarade" bort ha följande lydelse:

Beträffande motionsyrkandena om generella nedskärningar av dagspressstödet vill utskottet återigen upprepa vad såväl riksdag som regering vid olika tillfällen framhållit, nämligen att statens möjligheter till presstödande insatser är begränsade och att olika kostnadsbesparande åtgärder måste prövas inom branschen. Presstödet är nu föremål för en total översyn i dagstidningskommittén som väntas avsluta sitt arbete senast vid slutet av 1987. Enligt utskottets mening är det i detta läge knappast meningsfullt att föreslå mera omfattande ändringar i den nuvarande ordningen. I två hänseenden kan utskottet emellertid inte underlåta att föreslå riksdagen justeringar i propositionens förslag. Det gäller för det första det bidrag som är knutet till mängden förbrukat papper. Som anfördes reservationsvis till utskottets presstödsbetänkande vid förra riksmötet (KU 1985/86:16) kan enligt utskottets mening inga bärande skäl anföras för att höja produktionsbidraget till tidningar med mer än 20 % hushållstäckning. Utskottet biträder därför förslaget i motion K812 av Bengt Westerberg m. fl. (fp). En återgång för dessa tidningar till den tidigare nivån 18 180 kr./ton förbrukat papper bör således ske. Detta innebär en besparing med ca 15 milj. kr.

Vidare instämmer utskottet i folkpartimotionens krav på en generell reducering av produktionsbidraget med 5 %.

Utskottets förslag, som leder till en besparing på drygt 33 milj. kr. på dagspresstödet, innebär att utskottet tillstyrker motion K812, yrkandena 1–3, och avstyrker motionerna K809, K810, yrkande 1, K813, K819 och K820, yrkande 1.

dels att utskottets hemställan under mom. 2 c) och d) bort ha följande lydelse:

> 2 c) att riksdagen med anledning av propositionen punkt G 7, yrkande 3 och med bifall till motion 1986/87:K812, yrkandena 1–3 samt med avslag på motionerna 1986/87:K809 såvitt här är i fråga, K810, K813, K814, K819 och K820 till *Stöd till dagspressen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 422 800 000 kr.

3. av Nils Berndtson (vpk) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar "De förslag om" och slutar "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

De förslag om minskade anslag till utvecklingsbidrag och samverkansbidrag samt om en avveckling av etableringsstödet som läggs fram i budgetpropositionen är baserade på det förhållandet att anslagen under senare år tagits i anspråk endast i begränsad omfattning. Enligt utskottets mening kan förslaget inte accepteras vad gäller etableringsstödet och utvecklingsbidraget. Utskottet vill särskilt understryka vikten av att det i mångfaldens intresse är möjligt att erhålla statligt stöd vid startandet av nya tidningar. Beträffande utvecklingsbidraget anser utskottet i likhet med vad som uttalas i motion K809 att man inte bör försämra möjligheterna att ge extra stöd till tidningar i akut kris. Utskottet tillstyrker med det anförda motion K809.

Som anförs i motion Sk511 av Bo Hammar och Nils Berndtson bör en väsentlig höjning av reklamskatten för direktreklam komma till stånd. Utskottet instämmer i kravet i motion K802 av samma motionärer att dessa pengar bör användas till ett förstärkt selektivt presstöd.

dels att utskottets hemställan under mom. 2 a), c) och e) bort ha följande lydelse:

2 a) att riksdagen, med bifall till motion 1986/87:K809, såvitt här är i fråga, avslår propositionen punkt G 7 yrkande 1 i vad avser etableringsstöd och utvecklingsbidrag,

2 c) att riksdagen med anledning av propositionen punkt G 7, yrkande 3 och med bifall till motion 1986/87:K809, såvitt här är i fråga, samt med avslag på motionerna 1986/87:K810, yrkande 1, K812, yrkandena 1–3, K813 och K814 till *Stöd till dagspressen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 463 800 000 kr.,

2 e) att riksdagen bifaller motion 1986/87:K802.

B. Lån till dagspressen

4. av Börje Stensson och Ingela Mårtensson (båda fp) vilka anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar "Som anförs" och på s. 7 slutar "K812 yrkandena 4–6." bort ha följande lydelse:

Presstödsförordningen föreskriver beträffande lån till dagstidningar att lån inte får beviljas för sådana projekt som bedöms kunna finansieras på den allmänna kreditmarknaden till normala marknadsmässiga villkor och på ett från företagets synpunkt betryggande sätt. Det kan enligt utskottets mening klart konstateras att de aktuella tidningsföretagen inte har några som helst svårigheter att få lån på den allmänna kreditmarknaden. Som föreslås i motion K812 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) bör således riksdagen inte medverka till att de båda företagen erhåller lån genom pressens lånefond. I linje härmed ligger också att de 50 milj. kr. som föreslås utbetalas till Aftonbladet–Svenska Dagbladet återredovisas till statskassan.

Med det anförda tillstyrker utskottet motion K812, yrkandena 5 och 6.

dels att utskottets hemställan under mom. 3 a) och c) bort ha följande lydelse:

3 a) att riksdagen med bifall till motion 1986/87:K812, yrkande 5, avslår propositionen punkt G 8, yrkande 1,

c) att riksdagen med bifall till motion 1986/87:K812, yrkande 6, beslutar att 50 000 000 kr. av presstödsnämndens medelsinnehav inte längre skall disponeras av pressens lånefond.

5. av Nils Berndtson (vpk) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar "Utskottet delar" och slutar "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas syn på den stora betydelsen av taltidningsverksamheten. Med hänsyn till riksdagens tidigare enhälligt uttalade önskemål om att verksamheten bör byggas ut instämmer utskottet i de synpunkter som framförs i motion K808 av Lars Werner m. fl. om att det är motiverat med en ökad medelstilldelning för att markera det självklara i att denna från alla aspekter nödvändiga och angelägna verksamhet ökar i omfattning.

dels att utskottets hemställan under mom. 4 a) bort ha följande lydelse:

> 4 a) att riksdagen med anledning av propositionen punkt G 10 och med bifall till motion 1986/87:K808 till *Stöd till radio- och kassettidningar* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.

gotab Stockholm 1987 12595